

## **DĚJEPIS** **CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU pro 6. až 9. ročník**

### **1. OBSAHOVÉ, ČASOVÉ A ORGANIZAČNÍ VYMEZENÍ PŘEDMĚTU**

Předmět Dějepis navazuje na znalosti žáků získané na 1. stupni v předmětu Vlastivěda, které dále rozšiřuje a prohlubuje. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy minulosti i současnosti, vyhledávat a zpracovávat informace důležité pro jejich řešení a vyvozovat vlastní závěry.

Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožní lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není uzavřenou kapitolou ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá na svůj charakter a svou možnou budoucnost.

#### **1.1 Vzdělávací obsahy, ze kterých je vyučovací předmět utvořen**

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Důležité je, aby se žáci naučili rozpoznávat děje, skutky a jevy, které významně ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti.

Od 6. ročníku se žáci učí orientovat v historickém čase a prostoru a uvědomují si vzájemné souvislosti a závislost historických dějů. Poznávají nejstarší formy lidského soužití a jejich vývoj až do dnešních dnů. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci získaly kladný vztah k dějinám své vlasti a regionu a uvědomili si příslušnost k evropské kultuře. Důraz je kladen na to, aby odhalili souvislost historického vývoje u nás a ve světě (resp. v Evropě). V 8. a 9. ročníku hledají žáci paralely mezi dřívějšími a současnými událostmi a porovnávají je s podobnými či odlišnými jevy ve světovém i evropském měřítku.

Učivo je rozděleno do jednotlivých tématických okruhů- Pravěk, Starověk, Středověk a Novověk. Největší důraz je kladen na dějiny 19. a 20. století. Důležitou součástí vzdělání v dané oblasti je prevence rasistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu bohatství i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

#### **1.2 Mezipředmětové vztahy, přesahy**

Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají do ostatních vyučovacích předmětů, zejména pak do občanské výchovy, českého jazyka, zeměpisu, výtvarné výchovy a dalších. Z průřezových témat se v dějepise realizují- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, výchova demokratického občana, multikulturní výchova, osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova a okrajově mediální výchova.

#### **1.3 Upřednostňované formy realizace vyučovacího předmětu**

Ve vyučovací hodině je využívána samostatná práce žáků, reprodukce textu, soutěže, skupinová práce a projekty. Při výuce se využívá skupinová a projektová práce. Žáci se tak mohou lépe seznámit s výukovými programy ve škole, vyhledat informace v knihovnách a na internetu.

#### **1.4 Časová dotace vyučovacího předmětu**

Časová dotace činí v 6. - 9. ročníku dvě hodiny týdně.

#### **1.5 Ročníky, ve kterých se vyučovací předmět realizuje**

Předmět je realizován ve všech ročnících 2. stupně.

#### **1.6 Místo realizace vyučovacího předmětu**

Výuka dějepisu probíhá ve třídách, případně v odborných učebnách. V případě dějepisných exkurzí se realizuje v terénu.

#### **1.7 Dělení výuky na skupiny, spojování žáků z různých ročníků**

Při výuce dějepisu se třídy nedělí ani neslučují.

## **2. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE**

### **2.1 Kompetence k učení**

- žáci vyhledávají a třídí informace, uvádí do souvislostí historické události a uvědomují si souvislost historie se současnou politickou a kulturní situací
- hodnotí historické jevy a chápou souvislost dějepisu s ostatními předměty a propojují poznatky všech těchto předmětů k získání komplexního pohledu na společenské a kulturní jevy, poznávají smysl historie a uvědomují si nutnost poučení z dějin

### **2.2 Kompetence k řešení problémů**

- uvědomují si problémové situace v dějinách a srovnávají je se současnou situací
- kriticky myslí a učí se obhajovat svůj názor - provázanost občanské výchovy a dějepisu v 8. a 9. ročníku
- předkládáme žákům dostatek námětů k samostatnému uvažování a řešení problémů současného světa

### **2.3 Kompetence komunikativní**

- usilujeme především o kultivaci ústního projevu žáků, kteří se vyjadřují stručně a výstižně
- umožňujeme žákům vystupovat před třídou s ústními referáty na historická témata, vlastními slovy vyjádřit hlavní myšlenky textu, pořídit si výpisky
- vedeme žáky k zapojení se do diskuse, učíme je přiměřeně reagovat na názory jiných, obhajovat svůj názor a vyhledávat informace v tištěné i elektronické podobě a dále je interpretovat

#### **2.4 Kompetence sociální a personální**

- navozujeme dostatek situací, které učí žáky efektivně spolupracovat ve skupinách, vytvářet společně pravidla skupinové práce
- vytváříme dostatek situací k diskuzím nad historickými problémy, učíme žáky ocenit práci druhých a ohodnotit kvalitu příspěvku

#### **2.5 Kompetence občanské**

- prohlubujeme je především exkurzemi do kulturních zařízení, historických památek, sledováním kulturního dění v regionu, žáci prokazují pozitivní vztah k ochraně kulturního dědictví
- nabízíme žákům možnost seznámit se s různými památkami a tím je vést k úctě k práci jiných a neničení kulturního dědictví

#### **2.6 Kompetence pracovní**

- žáci se učí organizovat si svou práci, časově rozvrhnout dlouhodobější projekty
- žáci pracují s historickými publikacemi – slovníky, encyklopediemi